

Svar på skriftligt spørgsmål SSS 476/2022 rd

Svar på skriftligt spørgsmål om tillgängligheten av hälsoscreeningar

Till riksdagens talman

I det syfte som anges i 27 § i riksdagens arbetsordning har Ni, Ärade talman, till den minister som saken gäller översänt följande skriftliga spørgsmål SS 476/2022 rd undertecknat av riksdagsledamot Anna Kontula /vänst:

Vilka åtgärder ämnar regeringen vidta för att trygga deltagandet i och informationen om screening för åldersgrupper även för adresslösa och personer som omfattas av spärrmarkering?

Som svar på detta spørgsmål anför jag följande:

En kommun ska ordna screening inom sitt område i enlighet med det nationella screeningprogrammet. Screening enligt det nationella screeningprogrammet är bröstcancerscreening, screening för livmoderhalscancer, tarmcancerscreening och viss screening under graviditetstiden.

Screening under graviditetstiden sker via mödrarådgivningen, varvid kallelse till screening inte är kopplat till tillgången till personens adressuppgifter. Till cancerscreening kallas man med ett personligt brev och adressuppgifterna hämtas från befolkningsdatasystemet. Även sådana personer som inte har en stadigvarande bostadsadress i befolkningsdatasystemet kan som sin postadress till befolkningsdatasystemet anmäla till exempel en Poste restante -adress eller en annan postadress eller en tillfällig adress. Adressuppgifter för personer med spärrmarkering lämnas inte ut ur befolkningsdatasystemet för cancerscreeningar. Enligt 36 § i lagen om befolkningsdatasystemet och de certifikattjänster som tillhandahålls av Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata (670/2016) ska Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata informera den som ansöker om spärrmarkering om spärrmarkeringens direkta konsekvenser.

Den som inte kan få en kallelse till screening på grund av att adressuppgifter saknas ska själv kontakta den som genomför screeningen för att delta i cancerscreeningen. Enligt 5 § i statsrådets förordning om screening (339/2011) ska kommunen se till att kommuninvånarna har tillgång till tillräcklig information om screening och ordnandet av dem. Enligt 13 § i hälso- och sjukvårdslagen (1326/2010) ska kommunen också ordna hälsorådgivning som bidrar till att främja hälsan och välfärden och förebygga sjukdomar hos kommuninvånarna. Till detta hör också rådgivning om screening. Behovet att delta i screeningen kan också uppdagas i samband med ett annat mottagningsbesök.

Att nå bostadslösa och utslagna personer med den social- och hälsovård de behöver är en större utmaning som inte gäller enbart screening. Under regeringsperioden har man startat projekt i syfte att förbättra möjligheterna att få bostadslösa och andra personer som lätt hamnar utanför servicen att omfattas av social- och hälsovården. Som en del av miljöministeriets samarbetsprogram för bostadslöshet (YM001:00/2020) har man bland annat utvecklat sektorsövergripande social- och hälsovårdstjänster med låg tröskel och mobila tjänster till stöd för de bostadslösa som är mest utsatta. Utvecklingsprojekten flyttas från de kommuner som deltar i projektet till välfärdsområdena 2023, varefter verksamheten förankras i välfärdsområdena.

Genom regeringens proposition om revidering av lagstiftningen om mentalvårds- och missbrukartjänster (RP 197/2022 rd) stärks samhällsinriktat socialt arbete som en välfärdsfrämjande uppgift för socialvården och det uppsökande arbetet som ordnas som en del av det eller av annan service. Dessutom fogas till socialvårdslagen (1301/2014) en ny form av socialservice i form av ett dagcenter som särskild service inom alkohol- och drogarbetet. Servicen ska rikta sig till de mest utsatta, t.ex. till personer med missbruk och bostadslösa. Allmän handledning och rådgivning i anslutning till servicen och information om klientens rättigheter är en central del av servicen. Servicen föreslås vid behov kunna ordnas som gemensam service med hälso- och sjukvården.

Helsingfors 10.10.2022

Familje- och omsorgsminister Krista Kiuru